

אייר תשפ"ו

גיליון מוסף מיוחד

סיכום מתומצת וכללי, לסיוע בלימוד
פרשיות בהר - בחוקותי
מתוך הבנה וידיעה ברורה בעז"ה

פתח דבר

סוד הסדר והבהירות

'אם ראית תלמיד שלימודו קשה עליו כברזל' -
אומרים חכמינו ז"ל במסכת תענית (ז, ב) - 'בשביל
משנתו שאינה סדורה עליו וכו'. מאי תקנתיה?
ירבה בישיבה, שנאמר וחילים יגבר. ויתרון הכשיר
חכמה - כל שכן אם משנתו סדורה לו מעיקרא'.

כאן מגלים לנו חז"ל את אחד מסודות קנייני התורה
ויסודות השגת החכמה, כלשון הכתוב 'יתרון
הכשר חכמה', ומהו היסוד? - 'משנתו סדורה לו!'.
יש לך אדם שלומד פרשה עם חומש ורש"י, הוא
מבין כל מילה לעצמה, הוא אפילו מבין כל פסוק
לעצמו, יתכן וגם הצליח להבין רצף של פסוקים,
אבל עדיין "לימודו קשה עליו כברזל", הוא יוצא
עם תחושה בלתי נעימה של חוסר בהירות והעדר
אחיזה איתנה בחומר הנלמד.

מתברר שכל מה שחסר לו הוא בסך הכל להשליט
קצת סדר במושגים הרבים ובהלכות הרבות,
וכאשר הלימוד מסודר, דבר דבור על אופניו, יאירו
עיניו ויהיו הדברים בפיו כדבש מתוק.

בפרט הדברים אמורים בלימוד פרשיות אלו, בהר
ובחוקותי, אשר רבו כמו רבו ענפי ההלכות השונות,
שאנו לא פוגשים אותן דבר יום ביומו, כמו דיני
שמיטה ויובל, גאולת שדה אחוזה, פדיון הקדש
וערכין, כך שהמבקש לקנות קנין איתן בידיעת
פרשיות אלו, יפיק תועלת רבה מסיכום בהיר של
דיני הפרשה, בשפה ברורה ונעימה, כאשר תחזינה
עיניכם בעמודים הבאים.

מה בגליון

יוֹבֵל

שְׁמִטָּה

פְּדִיּוֹן הַקֶּדֶשׁ

מקדיש שדה אחוזה
מקדיש שדה מקנה
מקדיש שדה בערי הלויים

גְּאֻלַּת שְׂדֵה וּבֵית

שדה אחוזה
בתי ערי חומה
בתי החצרים
בתי ערי הלויים

מיוחד!

קֶלְבֹּן לַפְּרוֹטְרוֹט

הסבר מאיר והמוחשה מיוחדת

עֶרְכִּין

יו"ל ע"י מכון ההוצאה לאור
שע"י המפעל העולמי תורה שבכתב
02-500-20-18 ט"ז

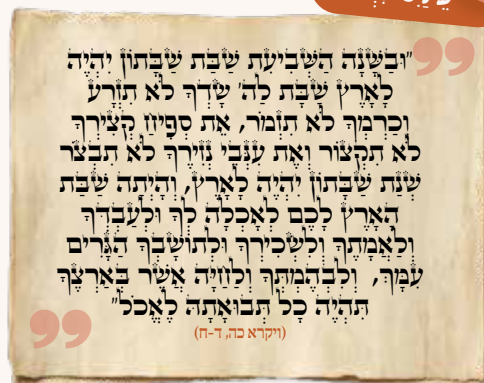
© כל הזכויות שמורות

אין לעשות כל שימוש בתוכן, בתמונות או בכל חלק
אחר מהגיליון, ללא אישור מפורש בכתב מהמוציא לאור

חישוב מפורט של
שבעים שנות גלות
בבל - כנגד שבעים
שמיטות ויובלות
שלא שמרו ישראל

שְׁמִיטָה

עֲנִינִים לְרִמּוֹת

חֲזָנִים לְשִׁמְעָה

מצות שמיטה היא מהמצוות התלויות בארץ, דהיינו שהיא נוהגת רק בארץ ישראל. לאחר שש שנות עבודה בשדות ובכרמים, יש להשבית אותם למשך שנה תמימה.

עיקרי הדינים

איסור עבודה:

בשנה השביעית יש להשבית את הארץ לשם ה', ואסור מן התורה לעבוד בעבודות אלו:

ד לבצור ענבים לעצמו
בלי להפקירם

ג לקצור לעצמו תבואה,
בלי להפקירה

ב לזמור כרם, דהיינו לקצוץ ענפים
לתועלת האילן

א לזרוע שדה

חייב הפקרה:

חובה להפקיר את השדות והכרמים, דהיינו להעניק רשות לכל אדם ללקוט ולאכול, כך שיד הכל תהיה שווה באכילת הפירות, עבדיו ושפחותיו, ואפילו גוים ובהמות יכולים לאכול מפירות שביעית.

אם הבעלים לא הפקירו את השדה, אלא שמרו הפירות לעצמם והרחיקו שאר אנשים מאכילתם, אסורים הבעלים לאכול מהפירות.

גם הבעלים העשירים מותרים באכילת הפירות המופקרים.

קדושה בפירות:

במקרה ואדם קנה פירות שמיטה במעות, עוברת הקדושה של הפירות גם אל המעות, ויש לנהוג בהם כל דיני שביעית. עם זאת, הפירות נשארים בקדושתם ואין הקדושה מתחללת על המעות.

ביעור:

פרי שנגדל בשמיטה, מותר באכילה רק כל זמן שנשארו בשדות פירות מהסוג הזה עבור החיות המשוטטות בשדות, אבל לאחר שהפירות מהסוג הזה אינם מצויים בשדה לחיות, אסור לאכול פרי כזה גם כשהוא בבית.

ברכת השביעית:

אם ישמרו את השמיטה, תתן הארץ את הפירות, כך שיוכלו לגור על הארץ בביטחון בלי לדאוג משנת בצורת. בנוסף, תיכנס ברכה בתוך המעיים והאכילה תהיה לשובע. שמא יאמרו בני ישראל: הלא בשנת השמיטה לא נזרע, ולא נאסוף אל הבית את כל יבול השדה, ויין ופירות, ואפילו הספיחין אסורים באיסוף, אם כן – מה נאכל? על כך באה הבטחת הבורא: וצוית את ברכתך, והתבואה של השנה השישית תתרבה ותספיק עבור שלש שנים, והחשבון הוא כדלהלן:

ג לכל השנה השמינית עד תחילת השנה התשיעית, יען כי יזרעו בתחילת השמינית, ויקצרו בניסן של השמינית, והתבואה תישאר בגרנות כל ימות הקיץ, עד שיביאו את התבואה אל הבית בתשרי של התשיעית

ב לכל השנה
השביעית

א עבור סוף השנה השישית,
מניסן עד תשרי

עונש הגלות:

התורה מזהירה שאם לא ישמרו את השמיטה יגלו מארצם. ושבעים שנות גלות בבל היו נגד שבעים שמיטות שלא שמרו (ראה פירוט הרחבה בעמוד 9).

לֵב לְדַעַת

שְׁמֹר

פירות שביעית שהבעלים לא הפקירו את השדה אלא שמרו את הפירות לעצמם, פירות אלו אסורים מדין "שְׁמֹר". נחלקו הראשונים אם פירות אלו אסורים לחלוטין באכילה, או שמא אין הפירות אסורים באכילה, רק אסור לקוטפם כדרך הבעלים, אלא כעני הקוטף מן ההפקרה.

הדפסת והפצת הגיליון המיוחד לזיכוי רבבות אלפי ישראל

מנדבת ליבו הטוב של ידידנו הדגול והנכבד העומד לימין המערכת במסירות לב ונפש

לעילוי נשמות

הר"ר **יעקב יהושע** בן הג"ר **שלמה זלמן ז"ל**

וז' מרת **שמחה** בת הר"ר **משה ז"ל**

הר"ר **אברהם שלמה** בן הר"ר **ישראל ז"ל**

וז' מרת **יוכבד בילא** בת הר"ר **עזריאל ז"ל**

יהא לימוד התורה של רבבות אלפי ישראל לעילוי נשמותם ותהא נשמתם צרורה בצרור החיים

יוֹבֵל

ענינים לראות

”וּסְפַרְתָּ לָךְ שִׁבְעַת שָׁנִים שִׁבְעַת שָׁנִים שִׁבְעַת שָׁנִים שִׁבְעַת שָׁנִים וְהָיָה לָךְ יוֹם שִׁבְעַת שָׁנִים תְּשִׁיעַ אֶרְבָּעִים שָׁנָה, וְהַעֲבַרְתָּ שׁוֹפָר תְּרוּעָה בְּיוֹדֶשׁ הַשְּׁבַע בְּעֵשׂוֹר כְּלוּדֶשׁ בַּיּוֹם הַכַּפָּרִים תַּעֲבִירוּ שׁוֹפָר בְּכָל אֶרְצְכֶם, וְקִדְשְׁתֶּם אֶת שָׁנָה הַזֹּמֶמֶת שָׁנָה וְקִרְאתֶם דְּרוֹר בָּאָרֶץ כָּל יְשֻׁבֵיהָ יוֹבֵל הוּא תְהִיָּה לָכֶם וּשְׁבַתֶּם אִישׁ אֶל אוֹזְנוֹ וְאִישׁ אֶל מִשְׁכּוֹתָיו תָּשֻׁבוּ, יוֹבֵל הוּא שָׁנָה הַזֹּמֶמֶת שָׁנָה תְהִיָּה לָכֶם לֹא תִזְרְעוּ וְלֹא תִקְצְרוּ אֶת סְפִיזֵיָהּ וְלֹא תִבְצְרוּ אֶת זִרְיָהּ, כִּי יוֹבֵל הוּא קָדֵשׁ תְהִיָּה לָכֶם מִן הַשָּׁדָה תֹּאכְלוּ אֶת תְּבוּאָתָהּ, בַּשָּׁנָה הַיּוֹבֵל הַזֹּאת תָּשֻׁבוּ אִישׁ אֶל אוֹזְנוֹ”

(ויקרא כה, ח-יד)

חזנים לשמע

לאחר שבע שמיטות, יש לשמור את שנת היובל, אבל אין הכוונה שישמור שבע שנים ברציפות שמיטה ואת השנה השמינית יעשה יובל, אלא לאחר שבע פעמים שבע שנות שמיטה, דהיינו לאחר 49 שנים, יש לקדש את שנת החמישים. [גם במקרה שאדם לא זכה לשמור שמיטה בשנים אלו, עליו לשמור בכל מקרה את שנת היובל בשנה החמישים].

עיקרי הדינים

קידוש השנה:

ביום ראש השנה של שנת היובל מקדשים בית-דין את השנה ואומרים "מקודשת השנה!".

תקיעה:

כעבור עשרה ימים, ביום הכיפורים יש לתקוע בשופר בכל גבולות ארץ ישראל, ואפילו אם חל יום הכיפורים בשבת (בשונה מתקיעת שופר בראש השנה שדוחה את השבת רק בבית דין ולא בכל הארץ). על שם תקיעה זו נקראת שנה זו בשם שנת "יובל", כי השופר נקרא "יובל".

שחרור עבדים:

בתחילת שנת היובל יש לשחרר את כל העבדים העבריים, בין עבד הנמצא בתוך שש שנים, ובין עבד נרצע, ולקרוא להם דרוֹר לשוב למשפחתם (מלשון 'דירה' – שיכול לדור בכל מקום שרצה).

החזרת השדות:

כמו כן, כל איש שקנה מחברו 'שדה אחוזה', בשנת היובל עליו להחזיר את השדה למוכר. גם במקרה שאדם מכר שדה לחברו, ובא בנו של המוכר וקנה את השדה מהלוקח, על הבעלים להחזיר את השדה לאביו בשנת היובל.

דיני יובל:

כל דיני שנת השמיטה נאמרו גם בשנת היובל, דהיינו:

א. איסור עבודה בשדות	ב. חובת הפקרת השדה והפירות	ג. איסור אכילת פירות לאחר זמן הביעור	ד. קדושת הפירות

ברכת היובל:

היות ושנת היובל היא סמוכה לאחר השמיטה, נמצא שהיו שתי שנים סמוכות שלא עבדו את האדמה, ולכן תבוא הברכה בשנה השישית לארבע שנים:

א. עבור סוף השנה השישית, מניסן עד תשרי	ב. לכל השנה – השביעית – שנת השמיטה	ג. לכל השנה – השמינית – שנת היובל	ד. לכל השנה התשיעית עד תחילת השנה העשירית, יען כי יזרעו ותבואה תישאר בגרות כל ימות הקיץ, עד שיביאו את התבואה אל הבית בתשרי של העשירית

זב לזעת

ועטרותיהן בראשיהן

על סדר שחרור העבדים מובא בגמרא (ראש השנה ח, ב): "מראש השנה עד יום הכפורים לא היו עבדים נפטרים לבתיהן ולא משתעבדין לאדניהם, אלא אכולין ושותין ושמיחין ועטרותיהן בראשיהן. כיון שהגיע יום הכפורים – תקעו בית דין בשופר, נפטרו עבדים לבתיהן, ושדות חוזרות לבעליהן".

הדפסת והפצת הגיליון המיוחד לזיכוי רבבות אלפי ישראל

מנדבת ליבו הטוב של ידידנו הדגול והנכבד העומד לימין המערכת במסירות לב ונפש

לעילוי נשמת

הרבני החסיד רבי יהושע פנחס בן הרה"ח רבי צבי הכהן ז"ל

יהא לימוד התורה של רבבות אלפי ישראל לעילוי ולזכר נשמתו ותהא נשמתו בצרור החיים

גִּילּוֹת שְׂדֵה וּבֵית

גאולת שדות וחשבון 'גרעון כסף'

המוכר קרקע לחברו, נותנת לו התורה אפשרות לחזור בו מהמכירה, ולקנות את השדה מידי הלוקח (גם שלא ברצונו), קנייה זו נקראת 'גאולה'. גאולת השדה יכולה להתבצע לא רק על ידי המוכר עצמו, אלא גם על ידי אחד מקרובי משפחתו. מחיר התשלום של הגואל ללוקח, נקבע באמצעות חישוב של 'גרעון כסף', כלומר, שיש לחשב כמה שנים אמורות היו להיות משנת המכירה עד שנת היובל (שהרי ביובל בכל מקרה הקרקע חוזרת למוכר), ובאיזה סכום נמכר אז השדה, וכמה שנים כבר עברו משעת המכירה עד שעת הגאולה.

בְּתֵי עֲרֵי חוֹמָה

עֲנִיִּים לְרֵאוֹת

"וְאִישׁ כִּי יִמְכֹּר בֵּית מוֹשָׁב עִיר זִוְמוֹה וְהִיתָה לְאִתּוֹ עַד תֵּשֶׁת מִמְכָּרוֹ יָמִים תִּהְיֶה לְאִתּוֹ, וְאִם לֹא יִגָּאֵל עַד מִלֵּאֵת לוֹ שְׁנֵה תְּמִימָה וְקָם הַבֵּית אֲשֶׁר בְּעִיר אֲשֶׁר לֹא לוֹ זִוְמוֹה לְצִמְיֻתָּהּ כִּקְנָה אֹתוֹ לְדִרְתּוֹ לֹא יֵצֵא בֵּיכֶם" (ויקרא כה, כט-ל)

חֲזָנִים לְשִׁמְעַ

'בתי ערי חומה' (או בשמם האחר 'בית מושב עיר חומה'), הם בתי מגורים הנמצאים בערים מוקפות חומה.

עִיקָרֵי הַדִּינִים

דִּינֵי הַגְּאוּלָּה:

המוכר יכול לגאול את הבית מהלוקח רק בתוך השנה הראשונה למכירת הבית, ואילו כחלוף השנה איבד את זכותו לגאול את הבית.

מַחֲזִיר הַגְּאוּלָּה:

בשונה משדה אחוזה ובתי החצרים, שגואלים אותם לפי 'גרעון כסף' דהיינו לפי חשבון השנים שנשארו עד היובל, הרי בבתי ערי חומה, מאחר ובכל מקרה הבית לא חוזר ביובל, אין כאן ענין לחשב חשבון זה, ולכן הגואל חייב לשלם תמיד את מלוא התמורה של הבית (רמב"ם).

יֹבֵל:

אם המוכר לא מימש את זכותו לגאול את השדה בשנה הראשונה, נשאר הבית ברשות הלוקח לצמיתות, לו ולזרעו אחריו, ואינו חוזר לבעלים ביובל! כך גם אם היובל חל בתוך השנה הראשונה, אין הבית חוזר למוכר.

שְׂדֵה אַחֲזָה

עֲנִיִּים לְרֵאוֹת

"בְּמִסְפַּר שָׁנִים אֲזֹכֵר הַיּוֹבֵל תִּקְנָה מֵאֵת עַמִּיתְךָ בְּמִסְפַּר שָׁנֵי תְּבֹאֹת יִמְכֹּר כֶּף וְגו' כִּי יִמְכֹּר אֲזִיזָה וּמִכָּר מֵאֲזִזּוֹתָּהּ וְכֹא גָאֹל הַקָּרֵב אֵלָיו וְגָאֵל אֶת מִמְכָּר אֲזִיזָה, וְאִישׁ כִּי לֹא יִהְיֶה לוֹ גָּאֵל וְהִשְׁנִיָּה יָדוֹ וּמֵצֵא כֹדִי גָאֲלָתוֹ, וְזֹשֵׁב אֶת שָׁנֵי מִמְכָּרוֹ וְהִשְׁיֵב אֶת הָעֵדֶף לְאִישׁ אֲשֶׁר מָכַר לוֹ יֵשֶׁב לְאֲזִזּוֹתָּהּ" (ויקרא כה, טו; כה-כח)

חֲזָנִים לְשִׁמְעַ

שדה אחוזה, הוא שדה שאדם לא קנה מאיש אחר, אלא ירש את אותה אחוזת השדה מאבותיו, ואבותיו מאבותיהם עד לדור הראשון שנכנסו לארץ ישראל.

עִיקָרֵי הַדִּינִים

דִּינֵי הַגְּאוּלָּה:

המוכר יכול לגאול את השדה מהלוקח, רק כעבור שתי שנים תמימות ומלאות. אפילו אם בשנים אלו צמחו שלש תבואות, עליו להמתין עד סיום שנתיים. אך במקרה והיו אלו שנים שדופות, אין השנים מצטרפות לחשבון השנתיים.

יֹבֵל:

בכל מקרה, אם המוכר או אחד מקרוביו לא גאלו את השדה, בשנת היובל חוזר השדה אל המוכר, כמו שנאמר (ויקרא כה, כח) ואם לא מצאה ידו השיב לו והיה ממכרו ביד הקנה אותו עד שנת היובל ויצא ביבול ושב לאחוזתו.

זֶבֶד לְדַעַת

הכל או כלום...

אם אין ביד הגואל סכום מספיק לגאול את כל השדה, אלא רק את מחצית השדה, אין לו אפשרות להכריח את הקונה לגאול ממנו את השדה, רק אם יש בידו מעות לגאול את כל השדה כולה.

הדפסת והפצת הגיליון המיוחד לזיכוי רבבות אלפי ישראל

מנדבת ליבו הטוב של ידידנו הדגול והנכבד העומד לימין המערכת במסירות לב ונפש

לעילוי נשמת

הרבני הנגיד הנכבד

הרה"ח ר' **אריה (לייבל)**
בן הרה"ח ר' **יונה ז"ל רובין**

יהא לימוד התורה של רבבות אלפי ישראל לעילוי ולזכר נשמתו ותהא נשמתו צורה בצור החיים

זֶבֶד לְדַעַת

מימות יהושע

גם עיר שאינה מוקפת כעת חומה, אבל היא היתה בעבר מוקפת חומה מימות יהושע, נחשבת היא עדיין כעיר מוקפת חומה.

לדוגמא:

ולכן, אם כעת בשעת הגאולה
כבר עברו 5 שנים, על הגואל
להשיב ללוקח 15 דינרים

נמצא שהלוקח שילם
דינר אחד עבור כל שנה
שהקרקע תהיה ברשותו

אם השדה נמכר 20
שנה לפני היובל במחיר
של 20 דינרים

אבל בבתי ערי חומה, הדין שונה, כפי שיבואר להלן

בתי ערי הלויים

ענינים לזכור

"וערי הלויים בתי ערי אוזותם ואלת עולם תהיה ללויים,
ואשר יגאל בן הלויים ויצא ממכר בית ועיר אוזותו ביבול
כי בתי ערי הלויים הוא אוזותם בתוך בני ישראל"
(ויקרא כה, לב-לג)

חזנים לשמע

הלויים קיבלו בארץ ישראל 48 ערים מיוחדות, וסביב להן הוקצה
מגרש של אלפיים אמה מכל צד, ובתוכן היו גם שדות ללויים, לוי
שמכר בית או שדה בעירו יכול לגאול אותו מיד הלוקח כדלהלן:

עיקרי הדינים

דיני הגאולה:

דינו כמו בתי החצרים, ואין כל הגבלה בזמן המכירה, ולכן המוכר יכול לגאול את
הבית תיכף ומיד, גם בתוך השנה הראשונה, וגם לאחר השנה הראשונה.

יובל:

אם לא גאלו את הבית, חוזר הבית למוכר ביובל.

לב זלעת

לוי שמכר ללוי

דיני גאולת בתי ערי הלויים נאמרו לא רק בלוי שמכר
לישראל, אלא אפילו בלוי שמכר ללוי אחר.

בתי החצרים

ענינים לזכור

"ובתי החצרים אשר אין להם חומה סביב על
שדה הארץ יושב ואלה תהיה לו וביבול יצא"
(ויקרא כה, לא)

חזנים לשמע

'בתי החצרים' הם בתי מגורים הנמצאים
בערים הפתוחות כחצר, ואין מוקפות חומה.

עיקרי הדינים

דיני הגאולה:

אין כל הגבלה בזמן המכירה, ולכן המוכר יכול לגאול את הבית תיכף ומיד, גם
בתוך השנה הראשונה, וגם לאחר השנה הראשונה.

יובל:

אם לא גאלו את הבית, חוזר הבית למוכר ביובל.

לב זלעת

שלוש חצרות ושני בתים

גם עיר המוקפת חומה, יכולה לפעמים להיחשב כבתי
החצרים, וזאת כאשר אין בה לכל הפחות שלש חצרות
ובכל חצר לכל הפחות שני בתים. כמו כן, אם הקיפו
אותה חומה ורק אחר כך בנו הבתים, נחשבת העיר
כערי החצרים.

לסיכום:

יובל	לאחר שנה שניה	שנה שניה	שנה ראשונה	שדה אחוזה
חוזר ביובל	אפשר לגאול	אי אפשר לגאול	אי אפשר לגאול	בתי ערי חומה
אינו חוזר ביובל	אי אפשר לגאול	אי אפשר לגאול	אפשר לגאול	בתי החצרים
חוזר ביובל	אפשר לגאול	אפשר לגאול	אפשר לגאול	ערי הלויים
חוזר ביובל	אפשר לגאול	אפשר לגאול	אפשר לגאול	

פדיון הקדש

המקדיש שדה מקנה

ענינים לראות

”ואם את שדה מקנתו אשר לא משדה אוזלתו יקדיש לה ויזעב לו הכהן את מקסת הערפך עד שנת היבול ונתן את הערפך ביום ההוא קדש לה, בשנת היבול ישוב השדה לאשר קנהו מאתו כאשר לו אוזלת הארץ”

(ויקרא כז, כב-כד)

חזנים לשמע

בשונה מ'שדה אחוזה' שפירושו שדה שאדם ירש מאבותיו שקיבלו נחלה בארץ, הרי 'שדה מקנה' פירושו שדה שאדם קנה מאיש אחר.

עיקרי הדברים

דיני הגאולה:

מחיר הפדיון דומה לשדה אחוזה.

יובל:

לגבי חזרת השדה ביובל, שונה דין שדה-מקנה משדה-אחוזה, כי שדה מקנה שהגזבר מכרו, אינו מתחלק לכהנים בשנת היובל, אלא בהגיע שנת היובל חוזר השדה אל הבעלים הראשונים של השדה (דהיינו הבעלים שהמקדיש קנה מהם את השדה).

המקדיש שדה אחוזה

ענינים לראות

”ואם משדה אוזלתו יקדיש איש לה והיה ערפך לפני זרעו וזרעו שיערים בזמשים שקל כסף, אם משנת היבול יקדיש שדהו בערפך יקום, ואם אוזר היבול יקדיש שדהו ויזעב לו הכהן את הכסף על פי השנים הנותרות עד שנת היבול ונזרע בערפך, ואם זאל ינאל את השדה המקדיש אתו ויסף זמשיית כסף ערפך עליו וקם לו, ואם לא ינאל את השדה ואם מכר את השדה לאיש אוזר לא ינאל עוד, והיה השדה בצאתו ביכל קדש לה כשדה הזורם לכהן תהיה אוזלתו”

(ויקרא כז, טז-כא)

חזנים לשמע

בשונה מהמקדיש כלי וכדומה להקדש, שאפשר לפדות אותו מהקדש באמצעות תשלום שוויו של הכלי, הרי המקדיש שדה אחוזה, בין שדה יפה ובין שדה רעה, קבעה התורה מחיר קצוב שצריך לשלם להקדש כל איש שרוצה לפדות ולגאול את שדהו מהקדש, כדלהלן:

עיקרי הדברים

ואילו אם הקדיש את השדה רק כמה שנים אחר היובל, או שהקדיש מיד בתחילת היובל אבל הוא רוצה לגאול מהקדש רק כמה שנים אחר היובל: עליו לשלם לפי חשבון של שקל ועוד 'פונדיון' עבור כל שנה שנותר עד היובל.

אם הקדיש את השדה בתחילת המחזור החדש של חמישים שנות היובל, והוא רוצה לגאול בעת ההוא את השדה: עליו לשלם להקדש תמורת כל 'חומר' (יבית כור) של זרעי שקלים, סך 50 שקל כסף.

ראה בעמוד 8 ביאור מפורט על פונדיון וקלבון לפרוטרוט

תוספת חומש:

סכום זה נאמר רק כשאיזר קונה וגואל את השדה מהקדש, אבל במידה והבעלים עצמם גואלים את השדה מהקדש, עליהם להוסיף על כך עוד תוספת חומש.

חזר שמכרו:

אם הבעלים לא הזרזו לגאול את השדה מההקדש, יכול הגזבר למכור את השדה לכל החפץ בכך, ומעתה אין אפשרות לגאול עוד את השדה מידי הלוקח.

יובל:

בשנת היובל אין השדה חוזר לבעלים, אלא הוא מתחלק למשמר הכהנים העובדים ביום הכיפורים של שנת היובל.

התפיש"ו כמובן איננה שנת יובל, והראשונים חובלים להמשיכה בלבד *

זב לדעת

הטעם שאין 'שדה מקנה' מתחלק לכהנים ביובל:

מאחר וגם אם המקדיש לא היה מקדיש את השדה, אלא היה השדה נשאר ברשותו, הרי היה חוזר השדה לבעלים הראשונים, כך שאין לו זכות להקדיש יותר מעד שנת היובל.

זב לדעת

שקל הקודש

כל סכום של ערך כסף קצוב הכתוב בתורה בלשון 'שקל', הכוונה לשקל הקודש, שכל שקל בשווי 20 מעות [גרה]. כך היה בתחילה, אולם בדורות המאוחרים יותר הוסיפו שישית על השקל, כך שבכל שקל (סלע) יש 24 מעות, לפי חישוב של 4 דינרים בשקל, וכל דינר שווה 6 מעה.

עֲרָכִין

עֲנִינִים לְרֵאוֹת

"וַיֹּדְבֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יַכֵּל נֶדֶר בְּעֶרְכּוֹ נִשְׁעִית לָהּ, וְהָיָה עֶרְכּוֹ הַזֶּכֶר מִבֶּן עֲשָׂרִים שָׁנָה וְעַד בֶּן שִׁשִּׁים שָׁנָה וְהָיָה עֶרְכּוֹ וְזֹמְשִׁים שֶׁיֵּחָל כֶּסֶף בְּשִׁקְלֵי הַקֹּדֶשׁ, וְאִם נִקְבְּהָ הִוא וְהָיָה עֶרְכּוֹ שְׁלִשִּׁים שֶׁחָל"

(ויקרא כז, א-ד)

חֲזָנִים לְשִׁמְעַ

אחת מהדרכים בהם יכול אדם לנדור ולהתחייב ממון להקדש הוא באמצעות נדר של 'ערכין', כאשר הוא אומר 'ערכו של איש פלוני עלי', או שאומר 'ערכי עלי' (או באמירת 'הרי עלי לתת ערך אחד מהאברים שהנשמה תלויה בהם').

עִיקָרֵי הַדִּינִים

סך הערך:

היות ואין מדובר כאן באדם שאמר 'דמי פלוני עלי' או 'דמי עלי' (שאלו היה עליו לתת כסף כפי שוויו בשוק), אלא אמר 'ערכי עלי' או 'ערך פלוני עלי', עליו לתת סכום קצוב שקצבה התורה, כשהסכום משתנה בין זכר לנקבה, ומתחלק לארבע תקופות החיים:

א. מבן חודש ועד בן חמש שנים

ב. מבן חמש ועד בן עשרים

ג. מבן עשרים ועד בן שישים

ד. מבן שישים ומעלה

ערך קטן:

מה שנזכר כאן ערך של קטן עד חמש או מבן חמש, אין הכוונה שהקטן עצמו נדר, כי אין בדברי קטן כלום לענין נדר, אלא הכוונה שאדם גדול נדר לתת ערך של קטן:

לסיכום:

ערך נקבה

3 שקלים

10 שקלים

30 שקלים

10 שקלים

ערך זכר

5 שקלים

20 שקלים

50 שקלים

15 שקלים

מבן חודש ועד בן חמש

מבן חמש עד בן עשרים

מבן עשרים ועד בן שישים

מבן שישים ומעלה

זֶכֶּךָ לְדַעַת

סבתא בבית – סימן טוב בבית

יש לשים לב, שמעל גיל שישים, הערך של הזכר צונח מסכום של 50 שקלים [שהיה ערכו תחילה עד גיל 60], עד לערך של 15 שקלים בלבד מעל גיל 60, כך שהוא שווה כעת פחות משליש מערכו הקודם.

ואילו ערך הנקבה אינו יורד כל כך, שהרי עד גיל 50 היה הערך שלה 30 שקלים, ומעל גיל שישים הערך שלה הוא 10 שקלים שזה רק שליש מהערך הקודם.

הסיבה לכך כותב רש"י, כי בימי הזקנה האשה חשובה יותר מהאיש, כמו שאומרים אנשים 'סבא בבית' – שבר בבית, סבתא בבית – סימן טוב בבית'.

הַמִּקְדִּישׁ שֶׁדָּה בְּעָרֵי הַלְוִיִּים

עֲנִינִים לְרֵאוֹת

"וַיִּשְׁדֶּה מִזְרָעוֹ עֲרֵיהֶם לֹא יִמָּכַר כִּי אֲזֻזֹת עוֹלָם הִוא לָהֶם"

(ויקרא כה, לד)

חֲזָנִים לְשִׁמְעַ

בשונה מסתם המקדיש שדה שלא בערי הלוויים, שאם לא מימש את זכותו לגאול מהגזבר, והגזבר מכרו, אי אפשר לגאול אותו מידי הלוקח, הרי בערי הלוויים אפשר ללוי תמיד לגאול.

עִיקָרֵי הַדִּינִים

גזר שמכרו:

לוי שהקדיש את שדהו, ועמד הגזבר של הקדש ומכר את השדה לאיש אחר, יכול הלוי לגאול את השדה מהקונה.

יובל:

אם הלוי לא גאל את השדה, והגיע היובל – אין השדה נמסר ביובל לכהנים, אלא חוזר ללוי שהקדיש את השדה.

זֶכֶּךָ לְדַעַת

כי אין להם נחלה

הסיבה ששונה הדיון בערי הלוויים, ולעולם חוזר הבית ללוויים ביובל, לפי שהלוויים לא קיבלו נחלה בארץ כמו שאר השבטים של הרבה שדות וכרמים, רק ביתם ומגרש עריהם היא אחוזתם בארץ, ולכן אינו בדין שיאבדו את נכסיהם המועטים.

קִלְבּוֹן לְפִרוּטְרוֹט

הגואל את השדה בתחילת מחזור היובל,
עליו לשלם 50 שקלים עבור 49 השנים שנותרו עד היובל

הגואל ופודה 'שדה אחוזה' מרשות ההקדש,
עליו לשלם עבור כל שנה סך של שקל ועוד מטבע קטן הנקרא 'פונדיון'

על פני נראה לכאורה שהחשבון אינו מתאים, שהרי שקל אחד שווה רק 48 'פונדיונים' בלבד, כך שכאשר אנחנו משלמים 50 שקלים עבור 49 שנים, תחילה נוריד מתוך אותם 50 שקלים 49 שקלים המיועדים כתשלום עבור 49 שנים [שקל אחד לכל שנה], ואילו מהשקל האחרון החמישיים במספר, אנו אמורים לשלם את תוספת 49 הפונדיונים עבור 49 השנים, פונדיון אחד לכל שנה ושנה. זאת בזמן שהשקל שווה רק 48 פונדיונים בלבד:

=

את השקל האחרון יש לחלק
ל-49 פונדיונים - אחד לכל שנה
אך השקל שווה רק 48!

50 שקלים
שקל אחד עבור כל שנה = 49 + שקל מיותר

עבור גאולת שדה אחוזה בתחילת מחזור
היובל יש לשלם 50 שקלים - עבור 49 שנים

על כך כותב רש"י (כז, יח): **"וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ שְׁאוֹתוֹ פִּנְדִּיּוֹן קִלְבּוֹן לְפִרוּטְרוֹט"**
את הדברים הללו אפשר לפרש בשני מהלכים:

מהלך ב'

בשוק - השקל שווה 49 פונדיונים
(כולל עמלת החלפן)

על אף ששקל שווה 48 פונדיונים, אבל למעשה הוא שווה 49, כי בפועל מי שבא לקנות שקל אצל שולחני הוא משלם לו 49 פונדיונים, כי השולחני מוסיף לבקש עוד פונדיון אחד כ'קלבוֹן' (כינוי למטבע קטן) כשכר לשולחני על הפריטה ('על הפרוטרוט').

(כך גם להיפך כשאדם פורט שקל אצל השולחני לפרוטרוט, הרי השולחני מעניק רק 48 פונדיונים תמורת שקל אחד, כי השולחני לוקח לעצמו פונדיון אחד כ'קלבוֹן לפרוטרוט').

ומאחר וכאמור השקל שווה בפועל 49 פונדיונים, שוב אפשר לשלם 50 שקלים עבור 49 שנים והם מכסים את מלוא התשלום.

(הסבר זה מבוסס על דברי רש"י בדפוס ראשון ובדפוס אלקבץ, ובעוד דפוסים, וכפי שמפורש בדברי הרמב"ם (ערכין ד, ג), וכך פירשו את דברי רש"י בספר הזכרון וכמה מפרשים קדמונים, ועוד)

מהלך א'

כאשר משלמים מראש - לא צריך את הפונדיון האחרון
(הוא רק לכיסוי הפסדים בפריטה)

אכן שקל שווה רק 48 פונדיונים, ובכל זאת הפודה בבת אחת 49 שנים די לו שישלם 50 שקלים, על אף שאין בו לכסות פונדיון לכל שנה, ודי בכך שיש קצת פחות מפונדיון לכל שנה, כי השווי האמיתי של כל שנה הוא: שקל ועוד קצת פחות מפונדיון שלם.

אולם הפודה כל שנה לעצמה צריך להוסיף ולשלם פונדיון שלם לכל שנה, ותוספת קטנה זו היא הנקראת 'קלבוֹן' [קל בון' פירושו דבר קל], והסיבה שהוא נותן זאת, לפי שכאשר אדם משלם לכל שנה לעצמה, הוא משלם להקדש במטבעות קטנות ובפרוטרוט (פרוטרוט), ולכן יש לשלם קצת תוספת של קלבוֹן כדי להכריע את המשקל, כי סביר מאד שנשחק או נאבד מהם קצת, אבל כשפודה את כל 49 השנים בבת אחת אינו משלם בפרוטרוט לא נאבד ממנו ואין צורך להשלים.

(הסבר זה בדברי רש"י במסכת בכורות מופיע בפירוש 'לקט ביאור' על רש"י ועוד מפרשי רש"י, והוא מבוסס על רש"י במסכת בכורות נ, א, ורש"י במסכת ביצה לט, ב, וראה תוספות בכורות נ, ב בראש העמוד)

לסיכום שני המהלכים בהבנת דברי רש"י הקדוש:

מהלך ב'

השקל שווה יותר מ-48 פונדיונים, בגלל עמלת הפריטה

תמיד, כי ככה השולחני מחשב

עמלת השולחני על פעולת הפריטה

בשקל ה-50 יש בדיוק 49 כי זה שוויו אצל השולחני

מהלך א'

כשקונים את כל 49 השנים יחד, משלמים את המחיר האמיתי לכל שנה דהיינו שקל ועוד קצת פחות מפונדיון שלם

רק כשפודים שנה אחת בכל פעם

תוספת למניעת הפסד מהקדש בגלל שחיקת או אבידת מטבעות קטנים

בשקל ה-50 יש מספיק, כי התשלום האמיתי נמוך יותר

ההסבר

מתי משלמים 'פונדיון'

מהו ה'קלבוֹן'

החשבון הסופי

קִלְבּוֹן לְפִרוּטְרוֹט

*הסבר זה נכון רק לפי מהלך ב' ברש"י

פִּנְדִּיּוֹן

מטבע קטן
שוויו 1/48
(אחד חלקי 48 מהשקל)

שֶׁקֶל

שוויו 48 פונדיונים

70 שנות גלות בבל כנגד 70 שמיטות ויובלות שלא שמרו ישראל [רש"י ויקרא כו, לה]

משנת כניסתם לארץ (בשנת ב' אלפים תפ"ח), עד חורבן בית ראשון ותחילת גלות בבל (בשנת ג' אלפים של"ח) עברו **850 שנה**.

אך לא בכל השנים הללו חטאו, אלא היו תקופות ששמרו שמיטה, והיו תקופות שלא שמרו. בסך הכל, מכניסתם לארץ עד גלות בבל, **היו 436 שנים שלא שמרו שמיטה**.

כיצד החשבון שחטאו 436 שנה?

הרי בסך הכל, מכניסתם לארץ עד גלות בבל, לא שמרו שמיטה במשך 436 שנה:
 $390 + 46 = 436$

בהמשך, בתקופה הבאה, במשך **133** שנים שעברו מגלות עשרת השבטים עד גלות בבל, חטאו ולא שמרו שמיטה במשך **46** שנה.

מכניסתם לארץ ועד גלות עשרת השבטים (באמצע תקופת בית המקדש הראשון, בשנת ג' אלפים ר"ה), היו **390** שנה (לא ברציפות, אלא בכמה תקופות שונות), בהן חטאו ולא שמרו שמיטה.

כיצד החשבון שחטאו 46 שנה, מגלות עשרת השבטים עד גלות בבל?

במשך **133** שנים מגלות עשרת השבטים, עד גלות בבל, מלכו בארץ שמונה מלכים מבני יהודה, כדלהלן:

חזקיהו 29 שנים	מנשה 55 שנים	אמון 2 שנים	יאשיהו 31 שנים	יהואחז 3 חודשים	יהויקים 11 שנים	יהויכין 3 חודשים	צדקיהו 11 שנים
-------------------	-----------------	----------------	-------------------	--------------------	--------------------	---------------------	-------------------

בשנות מלכותו של חזקיהו, ושל יאשיהו – לא חטאו, ושנות יהואחז ויהויכין – אינן בחשבון כי כל אחד מהם מלך רק 3 חודשים.

אם כן, רק אלו הן השנים שחטאו:

**בסך הכל:
46 שנים**

22 שנה – בימי מנשה (כי מתוך 55 שנות מלכותו, חטא רק 22 שנה, ואחר כך שב בתשובה 33 שנה),
2 שנים – בימי אמון
11 שנים בימי יהויקים
11 שנים בימי צדקיהו

כיצד החשבון של השמיטות והיובלות?

הרי בסך הכל **69** שנים שלא שמרו שמיטה ויובל.
ועוד שנה נוספת, השנה ה-36, כבר נחשבת כתחילת מחזור השמיטה הבאה.

במשך **35** השנים הנותרות
יש **5** שמיטות

כך שבמשך **400** שנה יש **56** שמיטות ו-**8** יובלות
הרי בסך הכל **64** שמיטות ויובלות

כך שבכל **100** שנה יש **14** שמיטות ו-**2** יובלות

בכל **50** שנה יש **7** שמיטות ויובל אחד

סך הכל - 70 שנים של שמיטה ויובל שלא נשמרו!

המה מעידים

נטפי די מקולמוסם הבוער ומחביוני
ליבם של לומדי 'תורה שבכתב'
המעידים על המהפך שהתחולל בחייהם
בזכות לימוד חומש ורש"י דבר יום ביומו

עם סיום ספר ויקרא - עת זכו רבבות אלפי ישראל ללימוד תורת הקרבנות והטהרות עם פירושו רש"י בהבנה וידיעה - הגיעו אל שולחן המערכת המוני מכתבים מרגשים ותגובות נלהבות מאת רבים וטובים מהלומדים והנבחנים המתארים את המהפך שחל בחייהם, בחרנו להציג בפניכם אחדים מהמכתבים ככתבם וכלשונם, כדי לסייע בדיבוק חברים בהתחדשות בדברי תורה הצריכים חיזוק - לקראת התחלת ספר במדבר בשעטומו"צ:

הלא ביקשתם לשלוח רגשות ותובנות
מחשבות על התועלת העצומה, על חיים שהשתנו
הפליאה בליבי כה רבה, כי הלא ידוע זה מכבר
מפורסמים הם הדברים ואין צריכות כל ראייה
עד שהאיר השחר של 'תורה שבכתב' וזרח השמש
ישב לו ספון החומש בירכתי ארון הספרים בעולב
דורות שלמדו אך פספסו את היסוד הקדוש כ"כ
יעידו היום רבבות אלפי יהודים בכל מקומות מושבות
מזרין כל לב לראות איך ששוב האיר אור התורה שבכתב

אשריכם שזכיתם, אשרינו שזכינו
הביטו שורו וגידולים שגידלתם ראו
הלא המה מעידים, כולם לכם תלמידים
בכל פינה ומקום, רבים הם הלומדים והנבחנים

"שך כחבא! אחד מני רבבות ומהלוצים והחבים לכם את חיי התורה שבכתב

את שבליבי עליכם, אכתוב.
כי בפעולותיכם מצאתי כי טוב.
ולכן לדעתי הגיע העת.
שאת תודתי אליכם אעלה על עט.
ואת הערכתי עליכם אכתוב כעת.
כי בזכותכם אני יודע את החומשים "בראשית ושמות" על בוריים.
ובעז"ה את שאר החומשים גם.
כי את מבחינים אני עושה בקביעות
ולכן את התורה אני יודע בבקאות.
את עלוניכם קורא אני בכל עת וזמן.
ולכן בקיא אני בפרשיות התורה כמקצוען.
ובכן, את תודתי העמוקה אליכם אבקש שתקבלו.
ואת פעולותיכם בעז"ה תמשיכו.
עלו מעלה בהנחלת התורה והצליחו.

מהפך רבה י.א.

ברוב המכתבים למערכת ראיתי שכותבים על ידיעת התורה וכיוצ"ב שזכו לה ע"י הצטרפות למסגרת תורה שבכתב, אבל אני הקטן רציתי להביא את נקודת המבט שלי.

גם אני חשבתי תמיד שאני יודע את החומשים ואת דברי רש"י עה"ת, וכשהצטרפתי לתורה שבכתב (פרשת בראשית דהאי שתא) ראיתי שאני באמת יודע, וב"ה זוכר את הרוב המוחלט של רש"י עה"ת,

אבל פתאום הבנתי נקודה אחרת, איך יתכן שאברך שלומד כל היום אין לו קביעות מסודרת וקבועה בספר הספרים-יסוד היסודות התורה שבכתב,

לא יתכן שאברך לומד כ"כ הרבה שעות ביום ואין לו סדר לימוד בחומש מלבד העברת הסדרה בשב"ק במהירות,

בזכות ההצטרפות לתורה שבכתב הבנתי מה היה חסר לי, כמו שצריך קביעות בלימוד גמרא וקביעות בלימוד הלכה וכו', כך מוכרח שיהיה לכל מי שנפש יהודי בקרבו קביעות בלימוד התורה שבכתב.

החברת התורה מ. רבינו

אין מילים לתאר ולשער הזכות העצומה שנפלה בחלקכם בהרימכם קרן התורה, לעידוד לימוד והבנת העומק שבתורה שבכתב ורש"י הק', ראשית אודה מקרב לב על המערכת עצמה של לימוד ומבחן יומי שיוצר מחייב יומי ללימוד החומש ורש"י בהבנה אמיתית, וננוסף לזה 'החיידים' השבועיים ששמים כן הם מחדדים את השכל, ההוכחה החותכת לנצרכות למערכת זו, איך שתפסה זקנים ונערים כאחד, וכל מי שהתחיל עם זה אינו עוזב אף לא ליום אחד, ועולה על הנה העלון השבועי המושקע בתוכן מגוון מעניין ומרתק, החל מווארט לשולחן שבת לכל שכבות הגיל והשכל, וכלה בעיונים וביאורים וסיפורים על גדולי ישראל שבכל הדורות. ועולה על כל זאת, הגליגות המושקעים של פרשת ויקרא ותוריע מצורע, שכל מי שראה אותם יעיד על עצמו שלא ראה עלון מושקע ומבואר כעין זה, אצלינו העלון נקרא הלוח וחזור ע"י אנשים ונשים כאחד, הכל ברור מפורט ומסודר להפליא, ניכרת ההשקעה והעומק בהכנת גליגות אלו, כ"כ מאד נהנתי מהעלון של ער"פ, שציטט מדברי רש"י הק' את כל ענייני גאולת מצרים, ושוב מוכיח שד"ת עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר, אין לי אלא לברך אתכם שתזכו להמשיך להגדיל תורה ולהאדירה ולהעמיד תלמידים הרבה כפשוטו בהבנת התורה והעמקה בה.

החזקתם בברכה י.י. ירמיהו

נכנסתי לבית הכנסת, וראיתי תלמיד בגיל שלי עורך המבחנים של 'תורה שבכתב', וכמאמר חז"ל 'קנאת סופרים תרבה חכמה', רציתי גם.

מיד נרשמתי למערכת, וערכתי את המבחנים של שיש, שביעי ושבועי - בסיסי ועיוני. ומה שראיתי הפתיע אותי: כל התשובות היו נכונות! הרגשתי סיפוק גדול שלא הרגשתי זה כמה חדשים, החלטתי להתחיל ללמוד בעצמי ספר דברים, כל יום מפרשת דברים למדתי טוב, ועשיתי המבחנים בסיפוק רב, והדחיפה החזקה הרוחנית הזאת נתנה את אותותיה, שבת קודש פרשת דברים שהיה גם ערב תשעה באב, בשמונה עשרה פשוט בכיתי, הייתי בעל תשובה ואכן הייתי כתינוק שנולד, בכיתי ובכיתי ולא הפסקתי לבכות: קדשנו במצוותיך, וכן חלקנו בתורתך... וטוהר ליבנו לעבדך באמת! בכיתי ובכיתי בלי סוף, ומאז התחיל החזרה למוטב, מאז אני לא אותן בן אדם!

אילויל 'תורה שבכתב', אני לא רוצה לדמיין איך הייתי נראה היום, אבל בזכותכם אני היום אף יותר ממה שהייתי לפני הנפילה, כך שזה היה ירידה לצורך עלייה.

כל המציץ נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא, אתם הצלתם את נשמות מליפול ברשת היצר, ובזכותכם קניתי עולמות עדי עד! יישר כוחכם!

מובן מאליו שתפרסמו רק ראשי תיבות של שמי

N.K.

כבר זמן רב אצור בליבי הסיפור שבזכותכם חיי השתנו לטובה, ועכשיו החלטתי לחשוף את זה.

את חטאי אני מזכיר, אפילו שאני מתבייש, אבל אני רוצה שתדעו שאני חייב לכם הרבה הכרת הטוב.

תמיד הייתי תלמיד טוב, מציית להוראות, מקשיב לשיעורים, וחסדי ה' שיש לי ראש טוב מאוד, והוריו ראו הרבה נחת ממני.

עד היום ההוא הזכור לי לרע, לפני כמה שנים, היתה לי נפילה גדולה וירידה עמוקה ברוחניות, התחברתי לחברים לא כל כך טובים וגשמיים, והם השפיעו עלי לרעה, התנהגתי ממש לא טוב ואכמ"ל, אבל משום מה חומש היה הדבר היחיד שהתחברתי לזה, בשיעור חומש הקשבת, זה קל, פשוט, לא צריך לחשבן חשבונות גג על גג בלומדות כדי להבין פסוק חומש, ולכן חומש למדתי, אבל שאר דברים...

אבל, כמאמר העולם: אין ילד רע, יש ילד שרע לו. לא רציתי להיות תלמיד כזה, רק רציתי סיפוק. בבית היה לי מאוד קשה, לא אכנס לפרטים, לא היה לי סיפוק ממעשי, לכן עשיתי את השטריות כדי לקבל קצת סיפוק בחיי, אבל היום אני יכול להעיד: רק תורה נותנת סיפוק!

ברוך ה' שבאמצע חודש תמוז האחרון התחיל בי שינוי לטובה, אבל הייתי צריך דחיפה כדי להחזיר אותי למוטב כמו שהייתי, ואותו היום זה קרה: ערב שבת קודש פרשת מטות מסעי

בדור האינסטנט, אנשים מבקשים תוצאות.

מוחד גיסא, חותרים למטרות ענק בצעדי ננס ומאידך גיסא מבקשים לסיים, כאן ועכשיו.

כך עובד העולם היום.

מי מחולל שינויים של ממש? מי מקים ארגונים מופלגים? מי לוקח על עצמו לפרוץ אל העולם בבשורות ענק ולקחת עליהם אחריות מהחל ועד כלה?

כך חשבנו. עד ש...

שבת אחת הודמנו לבית הכנסת השכונתי עלון חדש מבית "תורה שבכתב".

אנשי השכונה, המורגלים בחוכרות המזדמנות לבתי הכנסיות כפטריות הצצות אחר הגשם, ספק יעלעלו בו ספק יטמינו אותו בגניזה כלאחר יד.

אבל לא. הפעם הו, היא אחרת.

העלון, שהיה נראה כבשורת עולם מרנינה, סחף אחריו ציבור קדוש ויקר שמזמן אמר נואש ללימוד חומש-רש"י.

הבהירות, העמקות, הפשטות עם הפלפול היו סמל ליצירת פאר מופלאה שעין לא ראתה בדורינו.

ומה מפליא היה, לראות את העקביות והרצינות שבהפצת עלון הכרוך בהשקעה אינסופית ובהתמדה עילאית.

יום אחר יום. שבוע אחר שבוע. חודש חודש.

וטעמו ערב בכל פעם מחדש, כאילו היה בשורה חד פעמית חדשה הנגוזה ונעלמת אחר פעמיים או שלוש...

ולא זו בלבד, אלא שהוא מוסיף על קודמיו מפעם לפעם כדוגמת מוספי הקורבנות, שהיו המחשה מרתקת, ללימוד העניין מתוך בהירות והבנת הדברים עד לשורשם ממש.

אף אברכי הכוללים העוסקים במסכת חולין, מצאו בו בשורה שיש בה ממש וצרפו את הקונטרס הקצר כמדריך ללימוד הדברים בצורה עמוקה ומוסכרת.

נקל להבין, מדוע חוברת זו, גרפה בעקבותיה אלפי אברכים שחיפשו את מקור האור שבהפקת חומר עיוני וקדוש בצורה חדה ומעוררת כל כך.

זו הודמנות, להודות לכם על הקמת המפעל הגדול, הפצת הבשורה בקול רעש גדול - "תורה שבכתב"!

ככה, ביום בהיר אחד, לצאת אל העולם הגדול ולהציע בשוק תוסס של גמרא ותוספות, יהלומים נדירים שערכם לא יסולא מפני - לימוד חומש ורש"י, זהו ללא ספק מהפך דרמטי המחייב שמאחוריו ניצבים אנשי אשכולות שזכות הציבור מסייעתן וצדקתן עומדת לעד.

בהכרת הטוב מרובה, ובברכת "כל מי שעוסקים בצרכי ציבור באמונה הקב"ה ישלם שכרם..."

ef ירפה

אני חייב לשתף אתכם בהתרגשות שלי ובסערת הרגשות. אמנם החלק הראשון של הסיפור שלי הוא שלילי, ולכן אינני רוצה שדווקא ע"י החדרת לימוד טהורות שבא כידוע לכפר על לשה"ר ורכילות, אכשל ואכשיל אחרים בדיבור שלילי, ולכן רק אכתוב בקצרה וברמיזה, שעד היום צרובים באזני, ובשאר חלקי גופי ונשמתי, ההשפלה והכאב העצומים שחווייתי כשאני הייתי ילד, אי שם לפני כמה עשורים - בעת לימוד ויקרא בתלמוד תורה. יותר מכך אין צורך לפרט.

לא אגזים אם אומר שהייתה לי רתיעה כפשוטה מלימוד זה!!! ולכן מה רבה היתה התרגשותי כשלפתע גיליתי 'אור חדש' בדמות חוברת ויקרא, ואחר כך הוספתם עוד חידוש עצום בחוברת תזריע ומצורע, ולראשונה בחיי הרגשתי מחובר! הבנתי! נהניתי!

אבל ההתרגשות האמיתית, חיכתה לי באותו הערב כשבאתי הביתה, וראיתי את בני יושב בסלון ומשנן את הנגעים עם העלון שלכם. שאלתי אותו מה זה... ופשוט התחלתי לבכות לשמע התשובה: "הרבי שלנו הביא חבילה של החוכרות לכיתה, והוא לימד אותנו עם החוכרות הזו את כל הפרשה, מחר יש מבחן על הכל".

הוי אומר, לא רק אותי הצלתם מעשרות שנות ניתוק וחוויה שלילית, לא רק אותי חיברתם מחדש אל התורה הקדושה ואל האור, אלא באותה נשימה, אתם מאפשרים למאות ואלפי מתכנים בדורנו אנו, להסביר, להמחיש, להנגיש את התורה הקדושה, ולהפוך את הלימוד לחוויה מעצימה, מחברת, מרגשת, מאירה ובעיקר מובנת! בזכותכם, הבן שלי לא עובר את החוויות שאני חוויתי, ולהיפך, הוא חווה חוויה מעצימה ובונה, מאירה ומרגשת.

אין לי מילים להודות לכם על כך ועל כל הפעילות המדהימה שלכם, ישלם הקב"ה שכר פעלכם הרב ותזכו לכל מילי דמיטב.

י.ב. ביתר חזית

אין לכם מושג איך חומש ויקרא היה נראה לי בראש כחומש מעורפל ומסורבל וכעת... ויהי אור!, הצלחתם להפוך את חומש רש"י ללימוד משמח עם כל הגישמאק, החיות והמתיקות הכי הכי גדולה! וכן את ענין שמו"ת שהיה נבלע במהירות לפני סעודת שבת ואיכשהוא חושבים שהצלחנו להבין... והיום אנחנו זוכים ב"ה לומר "שניים מקרא ואחד תרגום עם פירוש רש"י הקדוש", שמו"ת שנקרא בנחת כל יום מעט, בהבנה מעמיקה ובעיון ישר, כך שבד"כ כבר בקריאת התורה מגיעים 'מצוידים' ונהנים ומתמוגגים לא רק מהטעמים... אלא מהבנה ברורה ויסודית!

fk

מזה כמה שנים שאני זוכה ב"ה לומר שמו"ת כהלכה, אולם החיבור האמיתי שלי ל'תורה שבכתב' קרה בזכות ארגונכם המיוחד 'תורה שבכתב'...

כשאני עושה את המבחנים המיוחדים אני מבקש מהרבש"ע שלא אגרייל כי אני רוצה ללמוד בשביל לדעת להתחבר ולהתקשר לרבון העולמים, וכאחד שלומד גמרא בסדר הדף היומי בסדר קדשים כל הגמרא מקבלת הבנה בהירה אחרי לימוד הפרשה עם רש"י.

חן חן

השנה כשהגעתי בעת הלימוד לפסוק 'כל הולך על גחון' הובא בחומש באותיות ועירות 'חצי התורה באותיות'. הבזיקה בי הידיעה: סיימתי חצי! מהתורה! בהבנה! בבהירות! עם עשיית (רוב ככל) המבחנים של תורה שבכתב! איוו הנאה עצומה זאת! איוו סיפוק אדיר זה! היש לך הנאה גדולה מזאת?

נקל לתאר את רחשי ליבו של מי שלמד את אותו הפסוק והיתה לו תחושה הפוכה: אוי! חצי מהתורה למדו כבר, ומה איתי? אך עצתי כי גם הוא לא יאמר נואש! והחלש יאמר חזק וגיבור אני ובעז"ה אלמד את חצייה השני של התורה הקדושה!

א.ל. החנה פה אקדוה יצ"ו

מאז שהתחלתי ללמוד במסגרת הארגון ב"ה לא הפסדתי אף שבוע לימוד שמו"ת עם רש"י בהבנה עצומה ממש, כדי לשבר את האון עד שהתחלתי ללמוד בארגון זה הייתי כל שנה מתחיל בשמחת תורה והייתי מפסיק כבר בחומש בראשית ועכשיו ב"ה אנו כבר באמצע חומש ויקרא ואני עדיין מרגיש ממש בעניינים וממשיך ללמוד כל העת.

י. קי"ח

התחלתי מפרשת נח ללמוד יום יום את העליה היומית עם רש"י ומאותו היום פשוט התמכרתי אני לומד יום יום ונבחן יום יום אין מצב שאני מוותר על התענוג הזה אפילו בימים שיצאתי לנופש לא ויתרתי ויצאתי עם החומש ונבחנתי דרך הטלפון זה פשוט תענוג סיפוק שאין כמותו.

אני עוד מעט בן 47 ואני לא מבין איך לא למדתי כל החיים רש"י על הסדר אני מודה לבורא עולם על הזכות הגדולה ולחברי שהציע לי את הענין. אז יהודים יקרים מי שעדיין לא טעם פשוט מפסיד זה מאוד מאוד טעים ומתוק... תסמכו עליי אני אוהב דברים מתוקים וזה יותר מתוק...

ape י

אני מלמד תשב"ר חומש ויקרא שנים רבות ומשתדל להכין את הנלמד כדבעי עד היכן שידי מגעת וזה כבר הפעם השמינית שאנו לומדים פרשיות תזריע ומצורע וכמה שאני משתדל לבוא מוכן, ובכל זאת הדברים לא היו ברורים לי עד הסוף, והפעם בס"ד יצא לי ללמוד פרשיות אלו בזמן שקוראים אותם בציבור ומה שהוצאתם עזר לי מאוד ועשה לי סדר בראש באופן שאף שנה לא הצלחתי להסביר את הנלמד בצורה מפורטת וברורה לתלמידים כמו שלמדנו השנה. כמו כן כל שבוע המבחן עוזר לי להבין את הפרשה לפרטי פרטים עם הנאה עצומה.

י. כהן, מלמד דרשק בירשלים

אוסף ואומר, כי מלבד עצם הגליון, עצם זה שבמערכת טורחים כל כך להנגיש בכל הודמנות נצרכת את החומר בצורה מיוחדת ומושקעת, ולא נותנים ללומדים "להסתדר לבד", זה גורם דרבון גדול בפני עצמו, כשהלומדים כנגד זה מתאמצים אף הם להשתדל בלימוד על אף המורכבות.

חן חן, י. מלמד בירשלים

תמיד לא הבנתי למה צריך את כל המודעות הענקיות שלכם בתחילת כל חומש, עד שנה שעברה בתחילת חומש ויקרא.

בדרכי לחדר אוכל בשיבה עיני נתקלו במודעה שהמפיץ היקר תלה עם אותיות קידוש לבנה: "ו-י-ק-ר-א-ק-ר-א-א-ל-ל-ל", עד אותו יום ראיתי מלא מודעות שלכם על לימוד חומש רש"י אבל המילים הללו צדו את עיני ואמרתי לעצמי "אם הוא קורא לי, בא נבוא אליו" וניסיתי להתחיל ללמוד רש"י על הסדר וב"ה מאז אני לומד כל שבוע חומש רש"י על הסדר והבנתי שגם מודעות שנראות מיותרות יכולות למשוך בחור ללימוד חומש רש"י.

fkfk י

הרי אני כבן ארבעים שנה, ולא זכיתי ללמוד תורה שבכתב כראוי בכלל, ובהבנה היטב בפרט, והן עתה אני קרוב לסיום חמשה חומשי תורה עם פירש"י ומבחינים כל יום, וזה חיים אחרים לגמרי, ומרגישים את השתייגען בכל חלקי התורה, ידיעות רבות מאוד, ועוד מעלות רבות ונכבדות. עוד סיפר לי גיסי חסיד טשערנאביל שקודם החתונה נכנס לרבו והורה לו ללמוד חורש"י בכל יום, והוסיף כי מלימוד חומש ורש"י היטב אפשר לגדול תלמיד חכם גדול!

י.

יום טוב היה עושה בצאתו מן הקדש

YOSSILEV.COM

מודים להקב"ה בשמחה על העבר, וממשיכים בס"ד בכל הכח לעתיד:

זוכים

בידיעת התורה שבכתב,
וגם במתן שכרה בצדה

עורכים

את הסיכומים היומיים
והמבחנים השבועיים

מצטרפים

לרבבות אלפי לומדי
חומש ורש"י מדי יום

נרשמים

במערכת 'קול התורה'
או בנדרים וקהילות

**מתחילים במדבר
אל תשאר מאחור!**

02.500.20.18

**אשרי העם
שנקה לו**

אגף שיעורי תורה | קו 'קול התורה' | סיכומים ומבחנים | שעשועי תורה | הגרלות ופרסים | גיליון שבועי | ניוזלטר יומי